Torstai 24. kesäkuuta 2021

P9_TA(2021)0316

Euroopan unionin sääntelyn tila sekä toissijaisuus ja suhteellisuus – mietintö paremmasta lainsäädännöstä vuosina 2017, 2018 ja 2019

Euroopan parlamentin päätöslauselma 24. kesäkuuta 2021 Euroopan unionin sääntelyn tilasta sekä toissijaisuudesta ja suhteellisuudesta – mietintö paremmasta lainsäädännöstä vuosina 2017, 2018 ja 2019 (2020/2262(INI))

(2022/C 81/06)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 5 artiklan,

— ottaa huomioon pöytäkirjan N:o 1 kansallisten parlamenttien asemasta Euroopan unionissa,

— ottaa huomioon pöytäkirjan N:o 2 toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta,

— ottaa huomioon 16. joulukuuta 2003 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen paremmasta lainsäädännöstä ja sopimuksen viimeisimmän, 13. huhtikuuta 2016 päivätyn version,

— ottaa huomioon käytännön järjestelyt, joista Euroopan parlamentin ja neuvoston asiasta vastaavat yksiköt sopivat 22. heinäkuuta 2011 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 294 artiklan 4 kohdan täytäntöönpanon osalta, kun on kyse sopimukseen pääsemisestä ensimmäisessä käsittelyssä,

— ottaa huomioon komission vuosikertomuksen 2017 toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta (COM(2018)0490), komission vuosikertomuksen 2018 toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta (COM(2019)0333) ja komission vuosikertomuksen 2019 toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta (COM(2020)0272),

— ottaa huomioon komission tiedonannon toissijaisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen aseman vahvistamisesta EU:n päätöksenteossa (COM(2018)0703) ja sen liitteen,

— ottaa huomioon toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen toteutumista tarkastelevan työryhmän, joka esitteli havaintonsa 10. heinäkuuta 2018,

— ottaa huomioon Euroopan alueiden komitean lausunnot ja päätöslauselmat, etenkin sen 1. helmikuuta 2018 antaman päätöslauselman ERI-rahastojen yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen muuttamisesta rakenteellisten uudistusten tukemiseksi [1], 9. lokakuuta 2018 antaman lausunnon ”Pohdintoja Euroopasta: miten uudistaa luottamus Euroopan unioniin – alue- ja paikallisviranomaisten näkemykset” (AK 1230/2018) ja 10. joulukuuta 2020 antaman päätöslauselman Euroopan komission vuoden 2021 työohjelmasta [2] ja ottaa huomioon alueiden komitean täysistunnossaan 30. kesäkuuta – 2. heinäkuuta 2020 hyväksymät painopisteet vuosiksi 2020–2025 ”Unioni lähemmäs ihmisiä kylien, kuntien ja alueiden kautta”,

— ottaa huomioon yhdeksännen toissijaisuutta käsitelleen konferenssin, jonka aiheena oli toissijaisuusperiaatteen aktiivinen toteuttaminen unionin tason lisäarvon luomiseksi yhteistyön avulla ja jonka alueiden komitea ja Italian alueparlamenttien puheenjohtajakokous järjestivät Roomassa 22. marraskuuta 2019,

— ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja alueiden komitean 5. helmikuuta 2014 allekirjoittaman yhteistyösopimuksen,

[1] EUVL C 176, 23.5.2018, s. 5.
[2] EUVL C 37, 2.2.2021, s. 1.

— ottaa huomioon Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta 15. tammikuuta 2020 antamansa päätöslauselman ([3]), jossa suhtaudutaan myönteisesti komission sitoumukseen varmistaa, että kaikki EU:n toimet auttavat EU:ta toteuttamaan oikeudenmukaisen siirtymän kohti kestävää tulevaisuutta, ja päivittää vastaavasti paremman sääntelyn suuntaviivojaan, mikä edellyttää muun muassa, että ”Kestävyys ensin” -periaate sisällytetään EU:n ja jäsenvaltioiden paremman sääntelyn toimintaohjelmiin,

— ottaa huomioon 9. kesäkuuta 2016 antamansa päätöslauselman avoimesta, tehokkaasta ja riippumattomasta Euroopan unionin hallinnosta ([4]),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,

— ottaa huomioon sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunnan ja perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan lausunnot,

— ottaa huomioon oikeudellisten asioiden valiokunnan mietinnön (A9-0191/2021),

A. ottaa huomioon, että Euroopan unionin toimivallan käyttöä säädellään toissijaisuusperiaatteella ja suhteellisuusperiaatteella; toteaa, että aloilla, joilla EU:lla ei ole yksinomaista toimivaltaa, toissijaisuusperiaatteella pyritään turvaamaan jäsenvaltioiden mahdollisuudet tehdä päätöksiä ja toteuttaa toimia ja annetaan unionille oikeus ryhtyä toimiin silloin, kun jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa toiminnan tavoitteita, vaan ne voidaan ”suunnitellun toiminnan laajuuden tai vaikutusten vuoksi” saavuttaa paremmin unionin tasolla; katsoo, että toissijaisuusperiaatteen sisällyttäminen unionin perussopimuksiin tuo päätöksenteon mahdollisimman lähelle kansalaisia SEU 10 artiklan 3 kohdassa esitetyn läheisyysperiaatteen mukaisesti;

B. ottaa huomioon, että Junckerin komissio hyväksyi heinäkuussa 2017 parempaa sääntelyä koskevat tarkistetut suuntaviivat ja niihin liittyvät välineet; ottaa huomioon, että se laajensi paremman sääntelyn portaaliaan, jotta kansalaisten on helpompi käyttää sitä verkossa; ottaa huomioon, että se lupasi asettaa toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet Euroopan demokraattisen prosessin ja koko lainsäädäntöprosessin keskiöön perustamalla toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen toteutumista tarkastelevan työryhmän, joka antoi raporttinsa 10. heinäkuuta 2018;

C. ottaa huomioon, että työryhmä antoi suosituksia toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita koskevan yhteisymmärryksen ja niiden käytännön soveltamisen parantamiseksi EU:n toimielinten työssä ja toisaalta näkyvämmän roolin antamiseksi paikallis- ja alueviranomaisille ja kansallisille parlamenteille, jotta toissijaisuusperiaate toteutuisi aktiivisesti niin, että unionin politiikat tunnettaisiin paremmin omiksi; ottaa huomioon, että raportissa vastattiin seuraaviin kysymyksiin: ”kuinka toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamista unionin toimielimissä voidaan parantaa” ja ”kuinka alue- ja paikallisviranomaiset ja kansalliset parlamentit voidaan ottaa paremmin mukaan EU:n politiikan laadintaan ja täytäntöönpanoon”;

D. ottaa huomioon, että 23. lokakuuta 2018 antamassaan tiedonannossa ”Toissijaisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen aseman vahvistaminen EU:n päätöksenteossa” (COM(2018)0703) komissio totesi jälleen, että toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteilla on keskeinen merkitys lainsäädännön parantamisessa, ja esitti toimenpiteet, jotka on toteutettava vastauksena työryhmän kertomukseen ja joita ovat muun muassa keskittyminen paikallis- ja alueviranomaisten näkemyksiin, toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita koskevan yhteisymmärryksen edistäminen EU:ssa, nykyisen lainsäädännön tarkempi tarkastelu toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden näkökulmasta ja kansallisten parlamenttien auttaminen, jotta ne voivat hoitaa tehtävänsä tehokkaammin;

E. ottaa huomioon, että komissio on edelleen soveltanut tehostettua paremman sääntelyn agendaansa ja jatkanut toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden sisällyttämistä päätöksenteon kaikkiin vaiheisiin;

F. ottaa huomioon, että komissio avasi 3. heinäkuuta 2020 uudistetun version Kerro mielipiteesi -verkkoportaalista, jotta vaikuttaminen EU:n lainsäädäntöön ja päätöksentekoon helpottuisi; katsoo, että portaalin uuden version on tarkoitus parantaa edelleen komission tapaa kuulla yleisöä ja viestiä sen kanssa sekä lisätä avoimuutta; toteaa, että osana paremman sääntelyn agendaa portaalin tavoitteena on parantaa EU:n päätöksenteon laatua;

([3]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0005.
([4]) EUVL C 86, 6.3.2018, s. 126.

Torstai 24. kesäkuuta 2021

G. ottaa huomioon, että Kerro mielipiteesi -verkkoportaali on osoittautunut hyödylliseksi yhteyspisteeksi, jonka kautta kansalaiset ja sidosryhmät voivat osallistua komission toimintapolitiikan valmisteluun; ottaa huomioon, että Euroopan tilintarkastustuomioistuin julkaisi kuitenkin vuonna 2019 erityiskertomuksen, joka sisälsi joukon suosituksia tämän portaalin parantamiseksi varsinkin käännösten käytön osalta;

H. ottaa huomioon, että komissio aloitti vuonna 2018 käytännön yhdistää kertomukset toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta EU:n lainsäädännön laadinnassa sen suhteista kansallisiin parlamentteihin annettaviin kertomuksiin ja antaa siten enemmän painoarvoa kansallisten parlamenttien näkemyksille ja välttää päällekkäisyydet kahden vuosikertomuksen välillä;

I. ottaa huomioon, että komissio sai kansallisilta parlamenteilta 52 perusteltua lausuntoa toissijaisuusperiaatteesta vuonna 2017 ja 37 lausuntoa vuonna 2018 mutta ei yhtään vuonna 2019;

J. ottaa huomioon, että kansallisten parlamenttien antamien perusteltujen lausuntojen puuttuminen vuonna 2019 ei johtunut toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden paremmasta täytäntöönpanosta vaan siitä, että vuosi 2019 oli komission toimikausien välinen siirtymävuosi, jolloin myös Euroopan parlamentin vaalikausi päättyi ja pidettiin EU-vaalit, joten aloitteita ja lainsäädäntöehdotuksia tehtiin vähemmän kuin edellisinä vuosina;

K. pitää tarpeellisena tiivistää kansallisten parlamenttien osallistumista Euroopan parlamentin rinnalla tiiviimmän yhteistyön demokraattiseen valvontaan, kun yhteistyö koskee jaetun toimivallan piiriin kuuluvia politiikanaloja;

L. ottaa huomioon, että alueiden komitea esitteli äskettäin maaliskuussa 2021 RegHub 2.0 -hankkeen; ottaa huomioon, että tämä hanke käynnistettiin komitean omasta aloitteesta sen valvomiseksi, miten EU:n politiikat toimivat käytännössä;

M. ottaa huomioon, että sääntelyntarkastelulautakunnan toimeksiantoon kuuluu vaikutustenarviointien laadun tarkistaminen;

N. ottaa huomioon, että komissio on sitoutunut soveltamaan ”yksi yhdestä” -periaatetta, jonka mukaan jokaisella lainsäädäntöehdotuksella, jolla luodaan uusia rasitteita, olisi vastaavasti poistettava kansalaisilta ja yrityksiltä olemassa olevia EU:n tason rasitteita samalla politiikan alalla, mutta toteaa, että tähän mennessä komissio ei ole soveltanut tätä periaatetta onnistuneesti;

O. ottaa huomioon, että nykyinen kriisi on paljastanut tarpeen määrittää ja keventää tarpeetonta sääntelytaakkaa sen varmistamiseksi, että EU:n lainsäädännöllä saadaan aikaan toivotut edut ja samalla vähennetään tarpeettomia kustannuksia kohtuullisessa ajassa ja etenkin vauhditetaan tukitoimia kuluttajien, pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritykset) ja mikroyritysten osalta; toteaa, että kaiken kaikkiaan kuluttajien, työntekijöiden, pk-yritysten ja kansalaisten edun vuoksi lainsäädännön olisi oltava tasapainoista, selkeää, kattavaa, osallistavaa ja tapauksen mukaan perustuttava tarvittavaan tieteelliseen näyttöön; korostaa, että mikroyrityksille ja pk-yrityksille olisi asetettava ainoastaan sellaisia velvoitteita, jotka on suhteutettu niiden erityispiirteisiin ja alan ominaispiirteisiin, ja kannustaa komissiota käyttämään vahvoja täytäntöönpanotoimia markkinoiden pirstoutumisen rajoittamiseksi, perusteettomien markkinaesteiden poistamiseksi ja tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi; ottaa kuitenkin huomioon, että paremman sääntelyn pitäisi hyödyttää kaikkia ja palvella eurooppalaisen yhteiskunnan etuja;

P. ottaa huomioon, että parlamentin, komission ja neuvoston on lainsäädäntöeliminä noudatettava annetun toimivallan periaatetta sekä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita;

1. palauttaa mieliin komission toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteista laatimien vuosikertomusten merkityksen;

2. pitää myönteisenä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden jatkuvaa huomioon ottamista, koska ne ovat Euroopan unionin perustavanlaatuisia ohjaavia periaatteita; palauttaa mieliin, että on tärkeää edistää toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita koskevaa yhteisymmärrystä EU:n tasolla, ja panee merkille aiemmissa mietinnöissä esitetyn huolestumisen siitä, että komission laatimat toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita koskevat vuosikertomukset ovat jossain määrin pintapuolisia, sillä niissä ei usein kiinnitetä yksityiskohtaista huomiota siihen, kuinka näitä periaatteita noudatetaan EU:n päätöksenteossa; panee merkille, että komission toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteista laatimista vuosikertomuksista on tullut yhä kattavampia;

3. toteaa, että SEU 5 artiklaan kirjatun toissijaisuusperiaatteen mukaan päätökset on tehtävä tarkoituksenmukaisimmalla poliittisella tasolla ja mahdollisimman lähellä kansalaisia ja yrityksiä, ja muistuttaa, että on tärkeää, että sitä noudatetaan jatkuvasti ja että EU:n tason toimet ovat perusteltuja kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla käytettävissä olevien mahdollisuuksien valossa ja että samalla otetaan huomioon seuraavat kolme keskeistä prosessia: takautuva arviointi,

vaikutustenarviointi ja sidosryhmien kuuleminen; kannustaa edelleen komissiota lähentämään EU:ta kansalaisiin; huomauttaa, että EU:n lainsäädännöstä noin 70 prosenttia on sellaista, että paikallis- ja alueviranomaiset panevat sen täytäntöön ja soveltavat sitä; katsoo, että kansalaisten tiivis yhteydenpito vaaleilla valittuihin edustajiinsa EU-asioissa on erittäin tehokas keino tuoda EU:ta lähemmäs kansalaisia; kehottaa jäsenvaltioiden kansallisen tason viranomaisia ja asiaankuuluvia sidosryhmiä osallistumaan tiiviimmin päätöksentekoprosessin varhaiseen vaiheeseen ja tekemään EU:n lainsäädännön toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden tarkastuksia ja hallinnollisen rasituksen arviointeja ja huolehtimaan siitä, että lukuun ottamatta EU:n yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvia aloja unioni ryhtyy toimiin vain silloin, kun se on tuloksellisempaa kuin toiminta kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla; palauttaa samoin mieliin, että suhteellisuusperiaate edellyttää, että mitkään EU:n toimet eivät saa ylittää sitä, mikä on tarpeen perussopimusten tavoitteiden saavuttamiseksi; kannustaa komissiota arvioimaan toissijaisuusmenettelyn tehokkuutta ja vaikuttavuutta sen puutteiden määrittämiseksi ja niiden korjaamiseksi;

4. korostaa, että toissijaisuusperiaatteen valvontamekanismia koskevan menettelyn nykyinen rakenne johtaa siihen, että kansallisten parlamenttien EU-asioista vastaavat valiokunnat käyttävät kohtuuttomasti aikaa nopealla aikataululla laadittaviin teknisiin ja oikeudellisiin arviointeihin, mikä hankaloittaa unionin politiikasta käytävää syvempää poliittista keskustelua koskevan tavoitteen saavuttamista;

5. kehottaa tarkistamaan SEUT-sopimusta ja ottamaan käyttöön Euroopan parlamentin suoran lainsäädäntöaloiteoikeuden, koska Euroopan parlamentti edustaa suoraan unionin kansalaisia;

6. pitää tärkeänä, että lainsäädäntöaloitteiden tarve ja niiden vaikutus kaikkiin tärkeisiin aloihin (talous-, ympäristö- ja sosiaaliala) selitetään asianmukaisesti, jotta toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet toteutuvat;

7. katsoo, että Euroopan unionin edistäminen paremman sääntelyn avulla on tärkeää, jotta voidaan tarjota vakautta ja oikeusvarmuutta EU:n kansalaisille ja yrityksille ja siten luoda kasvua, työpaikkoja ja vaurautta;

8. katsoo, että toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen soveltaminen on lähtökohta kaikkien politiikkojen laatimiselle ja olennainen osa politiikan elinkaarta;

9. panee merkille toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen toteutumista tarkastelevan työryhmän loppupäätelmät; pyytää kiinnittämään huomiota siihen, että parlamentti katsoi, että osallistuminen komission perustamaan työryhmään olisi vastoin parlamentin institutionaalista roolia ja asemaa Euroopan unionin ainoana välittömillä vaaleilla valittuna toimielimenä, joka edustaa kansalaisia ja yrityksiä unionin tasolla ja valvoo poliittisesti komission toimintaa, ja että siksi parlamentti kieltäytyi kutsusta osallistua työryhmään eikä nimittänyt siihen jäseniä; suhtautuu myönteisesti työryhmän raportin tuloksiin ja suosituksiin, joiden mukaan EU tuo lisäarvoa kaikilla nykyisillä toiminta-aloilla, ja siihen, ettei työryhmä siksi yksilöinyt perussopimuksista johtuvia toimivaltuuksia tai politiikan aloja, jotka olisi delegoitava uudelleen pysyvästi jäsenvaltioille joko kokonaan tai osittain; kehottaa komissiota panemaan nämä päätelmät täytäntöön ja erityisesti ottamaan paikallis- ja alueviranomaiset paremmin ja täysipainoisesti mukaan kuulemisprosesseihinsa ja ottamaan käyttöön ehdotetun ”mallitaulukon”, jotta molempien periaatteiden soveltamista voidaan arvioida päätöksentekoprosessin kaikissa vaiheissa; toteaa tämän edellyttävän vahvaa sitoutumista, myös EU:n lainsäätäjiltä; ehdottaa myös, että olemassa olevia parlamenttien välisiä yhteistyöpuitteita arvioidaan ja kehitetään edelleen;

10. katsoo, että jokaisella komission ehdotuksella olisi oltava myönteinen vaikutus kansalaisten elämään ja että niihin liittyvien kustannusten olisi oltava oikeasuhteisia ja kohtuullisia;

11. korostaa, että kansalliset parlamentit olisi otettava lainsäädäntöprosessiin mukaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, mieluiten heti etenemissuunnitelman julkaisemisen jälkeen ja jo kuulemisvaiheessa; katsoo, että myös toissijaisuusperiaatteeseen olisi kiinnitettävä enemmän huomiota ennen uuden säädöksen esittämistä ja että erityisesti kuulemisvaiheessa olisi kerättävä ennakoivasti kansallisten parlamenttien näkemyksiä ja kirjattava niiden huolenaiheet, koska näin voitaisiin mahdollisesti välttää niin kutsutun keltaisen kortin käyttö ja ongelmat neuvotteluvaiheessa;

12. suhtautuu myönteisesti toimenpiteeseen, jolla autetaan kansallisia parlamentteja hoitamaan tehtävänsä vaikuttavammin jättämällä 20. päivän joulukuuta ja 10. päivän tammikuuta välinen aika pois kahdeksan viikon määräajasta, jonka kuluessa kansalliset parlamentit voivat antaa perusteltuja lausuntoja;

13. pitää tärkeänä, että kansalliset parlamentit osallistuvat EU:n tason lainsäädäntöprosessiin; toteaa, että vaikka kansallisilta parlamenteilta saatujen perusteltujen lausuntojen määrä väheni edelleen vuosina 2017–2019 siten, että vuonna 2019 ei annettu yhtään perusteltua lausuntoa, komissiolle toimitettujen lausuntojen ja Euroopan parlamentille esitettyjen, myös muita kuin lainsäädäntöaloitteita koskevien, kannanottojen määrä on pysynyt edelleen korkeana, mikä on osoitus kansallisten parlamenttien myönteisestä ja tulevaisuuteen suuntautuvasta sitoutumisesta EU:n toimintapoliittiseen sykliin; toteaa, että useissa kannanotoissa käsiteltiin tärkeitä institutionaalisia kysymyksiä, kuten talous- ja rahaliiton (EMU)

viimeistelyä ja siirtymälausekkeiden aktivoimista; panee merkille, että yhdenkään ehdotuksen osalta ei saatu enempää kuin neljä perusteltua lausuntoa; muistuttaa, että perussopimuksissa määrätään parlamenttien välisen yhteistyön roolista ja annetaan kansallisille parlamenteille vastuu lainsäädäntöaloitteiden ja muiden kuin lainsäädäntöaloitteiden valvomisesta; suhtautuu myönteisesti kansallisten parlamenttien aktiiviseen osallistumiseen lainsäätäjien vuoropuheluun EU:n toimielinten kanssa muiden välineiden kuin toissijaisuusperiaatteen valvontamekanismin välityksellä; palauttaa mieliin, ettei oranssin kortin menettelyä ole koskaan aktivoitu ja että keltaisen kortin menettelyä on käytetty vain kolme kertaa vuosina 2007–2019, jolloin annettiin yhteensä 439 perusteltua lausuntoa ja 5 513 lausuntoa; toteaa, että EU:n toimielinten ja kansallisten parlamenttien välisiä suhteita on parantanut jonkin verran se, että kansalliset parlamentit ovat päässeet käyttämään oikeuttaan tarkastella toissijaisuusperiaatteen noudattamista niin kutsutun varhaisvaroitusjärjestelmän pohjalta; korostaa, että komissio on sitoutunut antamaan tulevaisuudessa koottuja vastauksia tapauksissa, joissa vähintään neljä parlamenttia on toimittanut perustellut lausunnot, ja osoittamaan joustavuutta perussopimuksiin perustuvan kahdeksan viikon määräajan osalta, jonka kuluessa kansallisten parlamenttien on toimitettava perustellut lausuntonsa, siten että se ottaa huomioon lomakaudet ja muut tauot; katsoo, että Euroopan tulevaisuutta käsittelevä konferenssi tarjoaa kansalaisille erinomaisen tilaisuuden viestiä lainsäädännön todellisista vaikutuksista kansallisella tasolla ja esittää ehdotuksia paremman lainsäädännön tavoitteiden saavuttamiseksi, toissijaisuusmenettelyn uudelleenarviointi mukaan luettuna; palauttaa mieliin, että avoimuus ja julkisuus ovat olennaisen tärkeitä lainsäädäntömenettelyn kannalta ja että ne oikeuttavat myös kansallisten ja alueellisten parlamenttien osallistumisen ja lisäävät Euroopan unionin demokraattisen lainsäädäntöprosessin legitimiteettiä ja sitä kohtaan tunnettua luottamusta; suhtautuu näin ollen myönteisesti parlamentin edistymiseen monipalstaisten asiakirjojen julkistamisessa De Capitani -tuomion johdosta;

14. panee merkille, että vuonna 2016 kansallisten parlamenttien kaikkiaan 41 kamarista 26 antoi perusteltuja lausuntoja ja että niiden määrä laski 19:ään vuonna 2017 ja 14:ään vuonna 2018; korostaa, että lasku liittyy perusteltujen lausuntojen kokonaismäärän laskuun;

15. korostaa, että lausuntojen ja perusteltujen lausuntojen määrän kehitys vuosina 2007–2019 osoittaa, että kansalliset parlamentit pyytävät entistä useammin lisäämään poliittista vuoropuhelua ja mahdollisuuksia osallistua enemmän EU:n politiikkoja koskevaan keskusteluun ja että ne käyttävät siksi vähemmän aikaa EU:n lainsäädäntöehdotusten normatiiviseen arviointiin;

16. toteaa, että vuosi 2019 oli toissijaisuusperiaatteen valvontamekanismin käyttöönoton jälkeen ensimmäinen vuosi, jolloin kansalliset parlamentit eivät antaneet yhtään perusteltua lausuntoa, ja toteaa sen johtuneen komission lainsäädäntötoiminnan huomattavasta vähenemisestä, koska kyseessä oli kahden komission välinen siirtymävuosi;

17. palauttaa mieliin, että komission on kuultava sidosryhmiä mahdollisimman laajasti ennen lainsäädäntöehdotuksen antamista ja otettava huomioon suunnitellun toimen alueellinen ja paikallinen ulottuvuus;

18. muistuttaa, että eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevaan aloitteeseen (Small Business Act) kirjatun ”pienet ensin” -periaatteen soveltaminen on olennainen osatekijä ennen lainsäädäntöehdotuksen antamista toteutettavassa suhteellisuus-arvioinnissa ja että sen avulla olisi pyrittävä varmistamaan, että pk-yritykset saavat äänensä kuuluville ja että niiden edut otetaan huomioon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta voidaan luoda suotuisa liiketoimintaympäristö pk-yrityksille, jotka muodostavat Euroopan talouden selkärangan;

19. pitää valitettavana käytäntöä, jossa vedotaan rutiininomaisesti ”toimielimen päätöksentekomenettelyn tehokkuuteen” syynä estää pääsy lainsäädännön valmistelemista koskeviin asiakirjoihin, koska vaarana on se, että asiakirjojen yleistä saatavuutta koskevista poikkeuksista tulee käytännössä sääntö;

20. on tyytyväinen kaikkien EU:n toimielinten, neuvosto mukaan lukien, pakollista avoimuusrekisteriä koskevan toimielinten sopimuksen tekemiseen;

21. painottaa, että vaikutusten ennakkoarvioinnit sekä sidosryhmien kuulemiset ovat tärkeitä välineitä, joiden avulla voidaan tehdä tietoon perustuvia päätöksiä, ja keskeisiä välineitä, joilla varmistetaan toissijaisuus- ja suhteellisuus-periaatteiden noudattaminen ja edistetään vastuuvelvollisuutta ja tehokkuutta; korostaa tarvetta edistää ja kannustaa säännöllistä vuoropuhelua sekä kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien asianmukaista ja avointa kuulemista; suhtautuu myönteisesti paremman lainsäädännön välineiden käyttöön ja yhteistyöhön EU:n tasolla eri asiantuntijoiden kanssa vaikutustenarviointeja laadittaessa; pitää tärkeänä yksinkertaistaa näitä välineitä ja tehdä niistä sidosryhmille helpommin ymmärrettäviä ja helppokäyttöisempiä; korostaa, että vaikutustenarviointeja on pikaisesti parannettava yleisesti ottaen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen osalta; korostaa, että kaikkiin vaikutustenarviointeihin, arviointeihin ja toimivuustarkastuksiin olisi sisällytettävä toissijaisuuden ja suhteellisuuden analyysi; pitää myönteisenä sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevan ohjelman (REFIT) ja sääntelyntarkastelulautakunnan kaltaisten välineiden käyttöä, sillä niiden

avulla on vuodesta 2017 lähtien pyritty löytämään mahdollisuuksia yksinkertaistamiseen ja tarpeettomien kustannusten vähentämiseen, ennen kuin komissio on ehdottanut voimassa olevan lainsäädännön tarkistamista; pitää lisäksi myönteisenä, että tämän työn tuloksena syntyvät aloitteet sisällytetään komission vuotuisiin työohjelmiin ja että niitä seurataan REFIT-ohjelman tulostaulussa; panee tässä yhteydessä merkille, että komission vuoden 2020 työohjelmaan sisältyy 44 REFIT-ohjelman mukaista aloitetta; korostaa, että tällaisissa menettelyissä olisi otettava kokonaisvaltaisesti ja tasapainoisesti huomioon taloudelliset, ympäristöön kohdistuvat ja sosiaaliset vaikutukset ja käytettävä sekä laadullisia että määrällisiä analyyseja sekä tarkasteltava kustannuksia, joita aiheutuu ilman EU:n tasolla tehtävää yhdenmukaistamista; huomauttaa, että valvontavälineitä voidaan edelleen tukea ja parantaa muilla välineillä, kuten Fit for Future -foorumilla tai muilla vastaavilla asiaankuuluvilla foorumeilla; katsoo, että REFIT-foorumin painopistettä olisi laajennettava sääntelytaakasta toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteisiin liittyviin asioihin; palauttaa mieliin, että tulevaisuuden tarpeiden mukainen sääntely edellyttää muun muassa sen taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristöä koskevan kestävyyden varmistamista; pitää myönteisenä, että nämä kaksi periaatetta ovat osa sääntelyntarkastelulautakunnan suorittamaa laadunarviointia; korostaa kuitenkin, että lautakunnan riippumattomuutta voitaisiin edelleen parantaa;

22. korostaa, että lainsäädännön järjestelmällisellä uudelleentarkastelulla on yhä suurempi merkitys paremman sääntelyn saavuttamisessa; korostaa tässä yhteydessä sen merkitystä, että Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio tekevät jäsennellympää yhteistyötä unionin lainsäädännön soveltamisen ja tehokkuuden arvioimiseksi, jotta sitä voidaan parantaa; huomauttaa, että jäsenvaltioiden on sovellettava unionin lainsäädäntöä nopeasti, oikea-aikaisesti ja asianmukaisesti, jotta on mahdollista tehdä asianmukainen arviointi lisälainsäädännön tarpeesta;

23. tähdentää, että strategisella ennakoinnilla voisi olla keskeinen rooli pyrittäessä tekemään EU:n päätöksenteosta tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavaa, koska sillä varmistetaan, että lyhyen aikavälin aloitteet perustuvat pidemmän aikavälin näkymiin; toteaa, että ennakoinnin osatekijät sisällytetään kaikilta osin komission paremman sääntelyn agendaan, vaikutustenarviointeihin ja muihin arviointeihin; panee myös merkille, että strateginen ennakointi tukee REFIT-ohjelmaa, jossa yksilöidään mahdollisuuksia vähentää sääntelytaakkaa ja varmistaa, että voimassa oleva EU:n lainsäädäntö on edelleen tulevaisuuden tarpeiden mukaista;

24. panee merkille, että vuonna 2017 sääntelyntarkastelulautakunta tutki kaikkiaan 53 vaikutustenarviointia ja 17 erillistä arviointia; ottaa huomioon, että näistä sääntelyntarkastelulautakunnan tutkimista vaikutustenarvioinneista 43 prosenttia ja arvioinneista 41 prosenttia sai aluksi kielteisen lausunnon ja että yksikköjen oli parannettava raportteja lähes kaikkien vaikutustenarviointien osalta, jotta ne täyttivät lautakunnan laatuvaatimukset; toteaa, että alkuperäisten vaikutustenarviointien ja muiden arviointien laatua on parannettava merkittävästi; pitää valitettavana, että vuonna 2019 lautakunta tutki vain yhden vaikutustenarvioinnin;

25. tukee komission sitoutumista ennakkoarviointiin ennen säädösten harkitsemista; katsoo, että komission ja kansallisten viranomaisten olisi jatkettava tiivistä yhteistyötä sen arvioimiseksi, mitkä ovat EU:n sääntelyn todelliset vaikutukset kansalaisiin, yrityksiin ja ympäristöön; suhtautuu myönteisesti myös kansallisten parlamenttien osallistumiseen ennakkoarviointeihin epävirallisen poliittisen vuoropuhelun ja yhteisten oma-aloitteisten lausuntojen välityksellä; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita varmistamaan säädösten nopean ja johdonmukaisen saattamisen osaksi kansallista lainsäädäntöä, täytäntöönpanon ja täytäntöönpanon valvonnan ja välttämään käytäntöjä, jotka aiheuttavat sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan mahdollisesti vaarantavia liiallisia ja perusteettomia hallinnollisia vaatimuksia;

26. panee tyytyväisenä merkille komission pyrkimykset arvioida laajaa ja kattavaa valikoimaa potentiaalista sisämarkkinalainsäädäntöä ja tehdä vaikutustenarviointeja; korostaa, että riippumattomat ja puolueettomat vaikutustenarvioinnit ovat olennainen ja arvokas väline, jonka avulla voidaan tehdä tietoon perustuvia poliittisia päätöksiä lainsäädännön päätöksentekoprosessin kautta (yhteisömenetelmää noudattaen), mikä on tarpeen, jotta voidaan vastata nopeasti kiireellisiin haasteisiin, kuten digitaaliseen ja kestävään siirtymään; katsoo, että vaikutustenarviointien sisältöä on parannettava ja niiden käyttöä laajennettava ottamalla huomioon uusia osatekijöitä, jotta niiden panos voidaan tehdä oikea-aikaisemmaksi ja arvokkaammaksi ja jotta ne voidaan ottaa paremmin huomioon poliittisessa päätöksenteossa; palauttaa lisäksi mieliin, että parlamentti ja neuvosto ovat tehneet vain vähän vaikutustenarviointeja asiasisältöä koskevista tarkistuksistaan;

27. korostaa, että parlamentin olisi tarvittaessa tehtävä ennen asiasisältöä koskevien tarkistusten hyväksymistä omat vaikutustenarviointinsa tarkistuksista ja niiden mahdollisista vaikutuksista komission ehdotukseen, jos komissio ja sen yksiköt eivät ole jo analysoineet niitä;

28. korostaa Euroopan parlamentin tutkimuspalvelun roolia, sillä se tuottaa vaikutusten ennakkoarviointeja ja analysoi ehdotuksiin liittyvän EU:n tasolla saatavan lisäarvon sekä tekee selvityksiä täytäntöönpanosta; katsoo, että komission ja Euroopan parlamentin tutkimuspalvelun välistä yhteistyötä voitaisiin parantaa, jotta voidaan toteuttaa yksinkertaistettu, nopea ja perusteellinen arviointi lainsäädäntötoimista ja niihin tehtävistä huomattavista muutoksista, vaihtoehtoisista ratkaisuista, niiden mahdollisista kustannuksista ja hyödyistä, odotetusta hallinnollisesta taakasta, pk-yrityksille aiheutuvasta byrokratiasta ja Euroopan yhdentymisen toteutumattomuuden kustannuksista;

Torstai 24. kesäkuuta 2021

29. suhtautuu myönteisesti Kerro mielipiteesi -verkkoportaalin perustamiseen ja siihen tehtyihin parannuksiin ja kehottaa komissiota kehittämään edelleen tällaisia välineitä, jotta kansalaiset ja sidosryhmät voivat olla suoraan mukana EU:n päätöksenteossa ja osallistua siihen;

30. ehdottaa, että komissio ottaa asianmukaisesti huomioon Kerro mielipiteesi -verkkoportaalia koskevat Euroopan tilintarkastustuomioistuimen suositukset ja parantaa erityisesti kuulemisten saatavuutta eri kielillä, jotta kansalaiset ja sidosryhmät voisivat päättää, minkä he katsovat kuuluvan osaksi laajaa yleistä etua;

31. tukee komission sitoutumista politiikan arviointeihin ja kannustaa käyttämään enemmän jälkiarviointeja sen varmistamiseksi, että lainsäädännön vaikuttavuudesta ja hyödyistä saaduista kokemuksista opitaan, mikä voi puolestaan olla avuksi politiikan tulevassa kehityksessä ja parantaa sääntelyyn liittyviä lähestymistapoja;

32. korostaa, että jälkiarvioinnit ovat myös tärkeä väline arvioitaessa lainsäädännön vaikutusta kansalaisiin ja yrityksiin ja että tässä yhteydessä erityistä huomiota olisi kiinnitettävä pk-yrityksiin kohdistuviin vaikutuksiin;

33. kehottaa komissiota hyödyntämään entistä enemmän uudelleenlaatimis- ja kodifiointimenettelyjä sekundaarilainsäädännön yksinkertaistamiseksi;

34. kannattaa vastausten kokoamista yhteen, jos vähintään seitsemän kansallista parlamenttia antaa perustellut lausunnot jostakin komission lainsäädäntöehdotuksesta, vaikka kynnysarvo niin kutsutun keltaisen kortin menettelyn aloittamiseksi ei täyty; katsoo tämän antavan enemmän näkyvyyttä kansallisten parlamenttien näkemyksille;

35. on tyytyväinen sidosryhmien osallistumiseen perustuvaan yksi yhdestä -periaatteeseen, jonka avulla komissio pyrkii kompensoimaan etenkin mikroyrityksille ja pk-yrityksille äskettäin käyttöön otettuja rasitteita poistamalla ihmisiltä ja yrityksiltä vastaavia rasitteita samalla politiikan alalla; korostaa, että tämän lähestymistavan noudattaminen ei saisi olla vastoin paremman sääntelyn tavoitteita, ja korostaa, että se ei saisi johtaa mekaanisiin päätöksiin, joilla kumotaan lainsäädäntöä tai alennetaan normeja, ja että sen tavoitteena olisi oltava EU:n lainsäädännön nykyaikaistaminen ja uudistaminen siten, että sillä vastataan uusiin yhteiskunnallisiin haasteisiin; korostaa, että EU:n säädösten laatimisessa, saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä ja täytäntöönpanossa olisi vältettävä lisäämästä hallinnollista taakkaa tarpeettomasti mutta tämän ei pitäisi katsoa tarkoittavan sääntelyn purkamista tai sääntelemättä jättämistä eikä se saisi estää jäsenvaltioiden parlamentteja pitämästä yllä tai toteuttamasta kunnianhimoisempia toimenpiteitä tai hyväksymästä tiukempia sosiaalista ja ympäristön suojelua sekä kuluttajansuojaa koskevia normeja tapauksissa, joissa unionin lainsäädännössä on määritetty ainoastaan vähimmäisvaatimukset;

36. korostaa, että avoin, tehokas, läpinäkyvä ja riippumaton hallinnollinen ja lainsäädännöllinen päätöksentekoprosessi on laadukkaan toimintapolitiikan ja sääntelyn edellytys; korostaa, että yhdenmukaistettujen hallinnollisten menettelyjen käyttöönotto edistäisi osaltaan hyvää hallintotapaa ja hyviä sääntelykäytäntöjä EU:ssa ja vahvistaisi asiantuntevan päätöksenteon ja demokraattisen legitimiteetin välistä yhteyttä;

37. pitää tässä yhteydessä myönteisenä sitä, että komissio perusti vuonna 2020 REFIT-foorumista saadun kokemuksen pohjalta Fit for Future -foorumin, joka on korkean tason asiantuntijaryhmä, johon osallistuu eri sidosryhmiä, jäsenvaltioiden asiantuntijoita sekä alueiden komitean ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean edustajia ja joka neuvoo komissiota siinä, kuinka EU:n lainsäädännöstä voidaan tehdä tehokkaampaa määrittämällä mahdollisesti tarpeettoman kuormittavia nykyisiä toimenpiteitä ja kuinka niitä voidaan yksinkertaistaa ja nykyaikaistaa myös digitalisoinnin avulla sen varmistamiseksi, ettei EU:n lainsäädäntö haittaa vaan auttaa kansalaisia ja yrityksiä;

38. kannustaa kansallisia parlamentteja ottamaan lainsäädäntövaltaa käyttävät alueelliset parlamentit mukaan EU:n lainsäädäntöaloitteisiin ja kannattaa niiden järjestelmällistä kuulemista merkittävien aloitteiden yhteydessä erityisesti silloin, kun nämä liittyvät alueelliseen toimivaltaan; muistuttaa, että kyseisiä parlamentteja edustaa alueiden komitea ja että kansalliset parlamentit voivat kuulla niitä SEUT-sopimuksen pöytäkirjassa N:o 2 olevan 6 artiklan mukaisesti;

39. muistuttaa, että digitaalinen innovointi kehittyy nopeasti ja että yrittäjät ohjaavat digitaalistrategiaa; katsoo siksi, että on ratkaisevan tärkeää laatia aikaa kestäviä sääntöjä, jotka pysyvät digitaalisen innovoinnin vauhdissa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamista; panee merkille, että suuri osa EU:n tärkeimmistä lainsäädäntöprioriteeteista vuosiksi 2017–2019 oli sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunnan (IMCO) toimivaltaan kuuluvia aloitteita, jotka koskivat pääasiassa sisämarkkinastrategian ja digitaalisten sisämarkkinoiden strategian täytäntöönpanoa ja joissa keskityttiin säännöksiin, joilla pyritään poistamaan perusteettomia ja suhteettomia esteitä ja hyödyntämään uusia mahdollisuuksia kuluttajien ja yritysten hyödyksi;

40. muistuttaa, että EU:n lainsäädännöllä korvataan yleensä 27 erilaista sääntöä, mikä auttaa vähentämään sisämarkkinoiden hajanaisuutta; kehottaa komissiota varmistamaan toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita arvioidessaan, että aloitteet, joilla pyritään syvempiin ja oikeudenmukaisempiin sisämarkkinoihin, pysyvät tulevan vuotuisen ohjelmasuunnittelun keskeisenä pilarina, ja säilyttämään samalla korkeatasoisen kuluttajansuojan;

41. korostaa, että paremman lainsäädännön tavoitteita on tarkasteltava säännöllisesti uudelleen ja arvioitava niitä parempaa lainsäädäntöä koskevan agendan kriteereillä, mukaan lukien seuranta ja raportointi; korostaa, että tavoitteiden on oltava tasapainoisia ja niiden vaikuttavuutta on arvioitava ottaen huomioon sääntelyn parantamiseen ja ulkoiseen rahoitukseen liittyviin toimiin käytetyt resurssit; muistuttaa vertailukelpoisten EU:n laajuisten tietojen merkityksestä tässä arvioinnissa ja kehottaa komissiota tutkimaan, onko paremman sääntelyn välineiden käytöllä saavutettu tavoitteita, kuten parempia toimintapoliittisia tuloksia;

42. kehottaa komissiota ottamaan tämän päätöslauselman huomioon laatiessaan ilmoittamaansa tiedonantoa paremmasta sääntelystä;

43. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, alueiden komitealle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.